

Forfatter: Hagerup, Edvard Eilersen

Titel: BREV TIL: Christie, Wilhelm Frimann Koren FRA: Hagerup, Edvard Eilersen (1828-05-09)

Citation: Hagerup, Edvard Eilersen: "BREV TIL: Christie, Wilhelm Frimann Koren FRA: Hagerup, Edvard Eilersen (1828-05-09)", i *Breve fra Danske og Norske, især i Tiden nærmest efter Adskillelsen*, Gyldendalske Boghandel, s. 363. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990951-000-shoot-L0019909510000170.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Danske og Norske, især i Tiden nærmest efter Adskillelsen

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Christiania, d. 9de Mai 1828.

Idag har jeg nogen Tid tilovers fra Ansvarligheds Committeeen, og den kan jeg saaledes uden Ansvar benytte til at sammenskrive denne Epistel, der kan ansees som Noter til den Text, jeg igaar sendte Dig med Coureren. Du var altid af den Mening, at det ikke var Kongen, men andre gode Folk, der havde imod den 17de Mais Festligholdelse. Nu have vi faaet en Kundgjørelse fra ham, der idetmindste for det udvortes Forum hæver al Tvivl derom, og forsaavidt kan det være godt, at den kom, endskjønt det vist var at ønske, at den havde været affattet i andre Udtryk. Storthinget, bestaaende af de samme Mænd, som i 1827 festligholdt Dagen, vilde ellers have været i en slem Forlegenhed, men naar Kongen, personlig nærværende, lader udgaa en saadan Kundgjørelse, som den her omtalte, saa seer jeg dog ikke rettere, end at det vilde være den høieste Grad af Ubesindighed, om nogen Festlighed af Nationalrepræsentationen blev anstillet. Det vilde nok just være Vand paa Vedkommendes Mølle, men herom er det vanskeligt at ytre sig i et Brev, der dog let kan komme i andre Hænder, end det skulde. Førend hiin Kundgjørelse udkom, lod Kongen Thingets Præsidenter og Vicepræsidenter kalde til sig for at meddele disse sine Tanker om den 17de Mai, og dette skede paa den Humaneste Maade Du kan tænke Dig. Han befalede ikke som Konge, men han anmodede og raadede som Ven, og naar han tager Tingene paa den Viis, saa veed Du, at han kan udrette meget. Af hans Livs mange Hændelser, sagde han, er der tre Begivenheder, hvilken han regner blandt de sørgeligste; den første, da han maatte føres. 364 Vaaben mod Frankrige, den anden, da han maatte drage Sværdet mod Norge, og den tredie, da han fik Kundskab om, at Storthinget 1827 havde høitideligholdt den 17de Mai. Credat Judæus Apella! tænkte jeg ved mig selv, bukkede og gik med de Øvrige, sor efter Kongens Befaling at bringe hans Yttringer til Storthingets Kundskab. Dette var nu just ingen let Sag, men det var Wedels som Storthingets Præsident, og han gjorde det meget godt. Da han var færdig, tillagde han blot, at det, ifølge det Anførte, maatte være ethvert Individ i Storthinget overladt at handle som han bedst synes, og at der saaledes ikke skjønnedes at være noget videre hermed at foretage, da en Sag om et Gjestebuds Holdelse forøvrigt ikke egnede sig til at behandles som en Storthings Sag. Men nu kom Schulsmed det underlige Forlangende, at den mundtlige Meddelelse af Kongen, som Wedel nu ligeledes mundtlig havde refereret, skulde af os skriftligen overleveres, for at man da behørigen kunde overveie dens Indhold. Dette var nu Noget, som vi aldrig i Evighed kunde tvinges til at gaa ind paa; men vi gjorde det alligevel, og efter megen Conference fik vi en vidtløftig Demonstration sat paa Papiret, hvilken Wedel igaar oplæste til videre behagelig Afbenyttelse. Dette er virkelig et eget Document i sit Slags, og det kan let hænde, at Kongen faaer det at see, finder Udtryk eller Vendinger deri, som han ei har brugt, kalder os til sig og skjælder os Huden fuld, fordi vi have lagt ham Ord i Munden, dem han ei vedkjender sig at have brugt, men, det faaer nu gaa som det vil; jeg er mig bevidst, at der i Mening og Indhold intet er forvandsket, og saaledes som det nu haves, er det et Document, som gjør Kongen megen Ære. Men i hvilken forandret Tone skal han ikke allerede den næste Dag have talt, da han havde Professorerne hos sig for at behandle samme Gjenstand. Kundgjørelsen skal, da den kom fra hans Haand, have været saa reent forbandet, at Raaderne have havt en evig Ulykkes. 365 med at faa den til det, den nu er. Saaledes stiger og falder Barometeret paa forunderlig Maade. At Storthinget ikke gjør noget Gilde den 17de Mai, troer jeg at kunne antage som afgjort; men om, og hvad der ellers skal gjøres saavel i Anledning af Kongens Meddelelse til Præsidenterne som i Anledning af den offentlige Kundgjørelse, det er et Problem, der ei er saa let at løse, og hvorom der igaar blev vrøvlet en forskrækkelig Hoben inden lukkede Døre. Omsider udnævntes en Committee af 7 Personer, der herom skal indgive Betænkning og Indstilling, og det er denne Committeees Møde idag, der hindrer Ansvarligheds Committeeen fra at sammentræde, hvilket giver mig, som sagt, Leilighed til at fortælle disse Historier. Paa den omtalte Ansvarlighed gaar det ellers gjerne løs fra Kl. 9—3 og fra 5—8 hver Dag, men det kommer dog ingen Vei; thi Steenbuck, Gud forlade ham hans Synd! er saa uudtømmelig i at opkaste Tvivl og hente Indvendinger fra Luften, at min arme Taalmodighed langpines paa det grueligste, og jeg seer virkelig ikke, naar det skal faa Ende. Materien er vanskelig og delikat, det tilstaaer jeg, men han gjør den endnu værre, og naar han saa har opholdt os en Timestid med sin Grublen, saa ender han gjerne med: ja! det er just ikke min Mening, men jeg har dog troet at burde vække Ideen. En herlig Mand! Med Føie ønsker man her i Staden, at 17de Mai var vel forbi; thi opstaaer her noget Slags Opløb eller Spectakel, saa er der atter Vand paa den omtalte Mølle. 200 Mand Cavallerie ere commanderede til Etterstad; de skulle først være bestemte til at rykke ind i Christiania, men man har, hører jeg, saaet det senere dertil, at de skulde holde sig færdige i Nærheden. Studenterne havde besluttet en Fest, og Fougstad skulde holde en Tale, men om der bliver noget af, veed jeg ikke. Collegium academicum har sammenkaldt dem til et Møde paa Mandag for at handle med dem om denne Sag, og jeg haaber, de falde til Føie. Du seer heraf, hvorledes. 366 Sagerne staae, og at Storthingets Stilling ikke er saa let at rede sig vel udaf; thi at Nationens Øine nu ere henvendte paa Thinget, er jo naturligt, og at man venter af det, at det retfærdiggjør det hele Folk for den Miskjendelse, der dog ligger i Kundgjørelsen, omendskjønt den kun peger paa enkelte Urostiftere, det kan Ingen fortænke det høistærede Publicum i. Der bør vist gjøres Noget, kun det skeer med Værdighed, og derom er jeg ikke uden Haab; thi man sporer en Tolerance, — endog hos de ivrigste Patrioter, — der virkelig er paafaldende. Af hvad der hidtil er forelagt Thinget til Behandling, kan man vist ikke udfinde nogen tilstrækkelig Grund til at sammenkalde et overordentligt Storthing, og mere end det, der er fremkommet, skal der nu ikke være i Vente, uden et Forslag om Værnepligten og et Do. om Tillæg til Ministercassen. Mange troe derfor, at den 17de Mai er den egentlige Aarsag, som har bevirket Sammenkaldelsen, og er det saa, saa maae de Repræsentanter, der nu gaae og drive uden al Beskjæftigelse,—fordi de faa Committeeer, vi have, kun kunne beskjæftige den mindste Deel, — finde sig meget opbyggede ved saaledes at trækkes efter Næsen. Blandt de Ørkesløse er t. Ex. W.

Konow, og at et saadant Liv maa smage ham godt, det kan Du let forestille Dig. — I mit sidste Brev til min Kone lod jeg falde nogle Ord om, at Du burde komme herhid, førend Kongen drager bort og betee Dig for ham, og efter hvad der senere er passeret, bestyrkes jeg end mere i, at det vilde være godt, at en frimodig Mand som Du fik Anledning at tale med ham om Et og Andet. Jeg bragte Dig tillige en Hilsen fra ham, som jeg fik i samme Øieblik, han ved Ankomsten var stegen af Vognen og traadt ind i Palaiet, hvor Raadet og Præsidenterne vare samlede. Næppe havde han hilst os, førend han henvendte sig til mig med Spørgsmaal om, ikke hvordan jeg, men hvordan Du levede, og om Du da slet ikke vilde forlade Bergen. Om hans vedvarende Affection for Dig fik jeg derpaa ens. 367Udtalelse, der varede i flere Minutter, og da den var tilende, bukkede han for os allesammen, hvorpaa vi gik vor Bei. Endskjøndt der undgik mig Adskilligt af, hvad han sagde, er jeg dog temmelig vis paa, at han ikke nævnede Toldinspekteur-Embedet, men hans almindelige Udtryk tilkjendegav, at han vilde gjøre Alt for Dig. Herved er Du i den kritiske Stilling, at det synes at beroe paa Dig, om Du eller Mofeldt skal have Embedet, og hvis Du i saa Fald vilde gjøre Noget for ham, saa kunde dog derom ikke handles uden ved mundtlig Meddelelse. Paa den anden Side kan Du vist have Ret i, at Du ikke kan forholde Dig mere passiv, end naar Du slet ikke kommer, inert at Kongen gjerne seer, at Du kom, er der vel ingen Tvivl om, og vil Du bie, til Toldforstanderskabet er bortgivet, saa kommer Du nok forseent; thi vi er neppe i saadant Humeur, at vi bortgive noget Embede, for Storthinget er forbi. Tak for Dit Brev af 2den d. M. Maatte Amtet: ¹⁾ nu ikke volde Dig altfor meget Bryderi. At Du har ladet det blive ved min Foranstaltning i Henseende til Lensmand Bruun, er jeg vel fornøiet med.

Vale et iterum vale !

Din Ven
Hagerup.